

VNS 10/2025 vp

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2026–2037

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta, 6.3.2026
Lakimies, varatuomari Sami Hämäläinen

Työtä ja hyvinvointia koko Suomeen • Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Lentoliikenteellä ja sen kustannuskilpailukyvyllä on ratkaisevan tärkeä merkitys Suomelle

- Lentoliikenteen merkitys kansainvälisessä henkilöliikenteessä korostuu Suomen sijainnin ja pitkien etäisyyksien takia.
- Suomi menetti strategisen asemansa Euroopan ja Aasian välisen lentoliikenteen solmukohtana Venäjän ilmatilan sulkemisen vuoksi. Tämä vaikutti erittäin kielteisesti Suomen kansainvälisiin lentoyhteyksiin.
- Lentoliikenne ei ole palautunut koronakriisiä edeltävälle tasolle. Vuoden 2025 matkustajamäärä Finavian lentoasemilla oli noin 80 % vuoden 2019 tasosta.
- EU:n lentoliikenteen päästökaupasta ja asteittain kiristyvistä kestävien polttoaineiden jakeluvuoroitteesta aiheutuu Suomen hallinnoimille ilma-alusten käyttäjille, pääosin Finnairille, vuodesta 2026 alkaen lähes sadan miljoonan euron vuosittaiset lisäkustannukset.

Lentoliikenteellä ja sen kustannuskilpailukyvyllä on ratkaisevan tärkeä merkitys Suomelle

- Suomi saa päästökauppatuloja lentoliikenteestä arviolta 45 miljoonaa euroa vuodessa.
- **MaRa pitää erittäin tärkeänä, että Suomi käyttää lentoliikenteeltä kerättävät huutokauppatulot täysimääräisesti lentoliikenteen vihreän siirtymän edistämiseen ja kilpailukyvyn vahvistamiseen.**
 - Lentoliikenteen kustannuksia hillitsevä ja kestävien polttoaineiden käyttöä edistävä toimenpide on tukea SAF:n käyttöä Suomessa.
- **MaRa pitää myös erittäin tärkeänä, että Suomi ottaa kielteisen kannan EU:n lentoliikenteen päästökaupan (ETS 1) laajentamiseen ETA-alueen ulkopuolisiin lentoihin.**
 - ETA-aluetta laajemmasta päästökaupasta tulee neuvotella kansainvälisellä tasolla (CORSIA) tasapuolisten toiminta- ja kilpailuolosuhteiden säilyttämiseksi.

Kattavan lentoasemaverkoston ylläpitäminen Suomessa

- Toimenpideohjelmassa oleva kirjaus valtakunnallisesti tärkeiden lentoasemien määrittelystä aiheuttaa uhan Finavian lentoasemaverkoston supistamisesta tämän vaalikauden jälkeen.
- **MaRa vastustaa Finavian lentoasemaverkoston supistamista. Valtion tulee sitoutua nykyisen Finavian lentoasemaverkoston säilyttämiseen pitkäjänteisesti ja yli vaalikauden.**
 - Maan sisäistä ja kansainvälistä lentoliikennettä palvelevat lentokentät ovat osa välttämätöntä infrastruktuuria tiestön ja rautateiden ohella. Kattavaa lentoasemaverkostoa Etelä-Suomessa, Itä-Suomessa, Pohjois-Suomessa ja Länsi-Suomessa tarvitaan, jotta matkailuala Suomessa voi kasvaa, investoida ja työllistää. Lentokentän lakkauttaminen johtaisi alueen matkailupotentiaalin ja matkailualan investointien ja työpaikkojen menetyksiin. Ilman lentokenttää ulkomaalaisten matkailijoiden saaminen vaikeutuisi merkittävästi.
- **MaRa toteaa, että Finavian lentoasemaverkoston ulkopuoliset lentokentät ovat elintärkeitä matkailulle ja koko elinkeinoelämälle. Verkostoon kuulumattomien lentokenttien operoinnista vastaavat kunnat, joiden ylläpitoon valtion on annettava riittävä tuki myös jatkossa.**

Tie- ja rataverkko

- **MaRa esittää huolensa tiestön korjausvelan kasvusta.**
- **Korjausvelan kasvun pysäyttäminen edellyttäisi, että perusväylänpidon rahoitusta nostettaisiin myös vuosille 2027–2029. Pääväylien lisäksi myös alempiasteisen tieverkon kunnosta tulee pitää huolta.**
 - Suurin osa kotimaanmatkailusta tehdään omalla autolla nyt ja tulevaisuudessa.
 - Hyvin kunnossa pidetty ja kattava tieverkosto on tärkeä matkailijoille ja matkailualalla toimiville yrityksille, jotka ovat riippuvaisia siitä, että kohteeseen pääsee turvallisesti ja riittävän nopeasti eri puolilta maata kaikkina vuodenaikoina. Loma-, vapaa-ajan- ja luontokohteisiin sekä mökeille ajetaan alemman asteista tieverkkoa pitkin.

Tie- ja rataverkko

- Noin 1,6 miljardiin euroon kasvanut rataverkon korjausvelka heikentää rataverkon palvelutasoa ja toimivuutta.
 - **Riittävät ja oikein kohdennetut uudet infrainvestoinnit sekä korjausvelan taittaminen ovat perusedellytys raideliikenteen toimivuudelle ja kasvulle.**
- Moni matkailualan yritys Itä-Suomessa on suurissa vaikeuksissa, kun venäläisiä matkailijoita ei ole. Matkailijoiden määrän lisääminen edellyttää muun muassa saavutettavuuden parantamista.
 - **Toimialalta saatujen tietojen mukaan Pieksämäki – Joensuu -radan sähköistäminen ja sen myötä kaluston nykyaikaistaminen ja kasvattaminen lisääisivät merkittävästi Pohjois-Karjalan saavutettavuutta. Nykyinen kiskobussi ei palvele alueen matkailua edes tyydyttävästi. Radan sähköistäminen palvelisi myös Suomen huoltovarmuutta.**

Kiinteät yhteydet länteen

- Suunnitelmassa on tunnistettu hyvin toimintaympäristön muutokset. Kansainvälisen saavutettavuuden turvaamiseksi tarkastellaan uusia kiinteitä yhteyksiä länteen.
 - Suunnitelman mukaan eurooppalaisen raideleveyden ulottamista Suomeen edistetään ensi vaiheessa yleissuunnittelulla Haaparanta-Tornio rajanylityspaikalta Kemiin. Suunnittelun laajentamisesta Pohjois-Suomessa päätetään vuoden 2026 aikana. Lisäksi valtio varautuu 2030-luvulla eurooppalaisen raideleveyden rinnakkaisraiteen rakentamiseen.
- **MaRa toteaa, että Suomen liittäminen Ruotsin rataverkkoon parantaisi Suomen kansainvälistä saavutettavuutta ja toisi Suomeen myös lisää kansainvälisiä matkailijoita.**